

“Gömrük orqanları sistemində risklərin idarə edilməsi sisteminin tətbiqi qaydaları və formaları”nın təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Kollegiyası Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 4 iyun tarixli, 646 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi haqqında Əsasnamə”nin 5.11-ci bəndinə əsasən

QƏRARA ALIR:

1. “Gömrük orqanları sistemində risklərin idarə edilməsi sisteminin tətbiqi qaydaları və formaları” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Hüquq şöbəsi (Sənan Muxtarov) təsdiq edilmiş hüquqi aktın 3 gün müddətində Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə təqdim olunmasını təmin etsin.

Kollegiyanın sədri

Aydın Əliyev

Azərbaycan Respublikası
Ədliyyə Nazirliyində Hüquqi
Aktların Dövlət Reyestrinə
13.05.2015-ci il tarixdə
15201505043002 qeydiyyat nömrəsi
ilə daxil edilmiş və 14.05.2015 -ci il
tarixdə qüvvəyə minmişdir.

Dövlət Gömrük Komitəsi
Kollegiyasının “ 100/03/002” nömrəli,
04.05.2015-ci il tarixli qərarı
ilə təsdiq edilmişdir.

Gömrük orqanları sistemində risklərin idarə edilməsi sisteminin tətbiqi qaydaları və formaları

1.Ümumi müddəalar

- 1.1. Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsinin (bundan sonra-Gömrük Məcəlləsi) 101.2-ci maddəsinə əsasən hazırlanmışdır və gömrük orqanları sistemində risklərin idarə edilməsi sisteminin tətbiqi qaydalarını və formalarını müəyyən edir və həyata keçirilməsini tənzimləyir.
- 1.2. Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi (bundan sonra-Komitə) təhlükələrin təhlili mexanizmini, nəzarət formalarının seçilməsini, həmçinin daha səmərəli iş üsullarının müəyyən edilməsini özündə cəmləşdirən risklərin idarə edilməsi sistemini yaradır və avtomatlaşdırır.
- 1.3. Bu Qaydalarda istifadə olunan anlayışlar aşağıdakılardır:
 - 1.3.1. risklərin idarə edilməsi sistemi (RİS) – risklərin idarə edilməsi zamanı məlumatların toplanması, məlumat bazasının yenilənməsi, risklərin təhlili, müvafiq proseslər və onların nəticələrinin mütəmadi monitorinqi yolu ilə risklərin müəyyən edilməsi, onların təhlükəlilik ehtimalının və dövlətin iqtisadi, sosial və digər maraqlarına dəyəcək ziyanın dərəcəsinin qiymətləndirilməsi və riskə məruz qalmanın azaldılması və qarşısının alınması məqsədilə gömrük orqanları tərəfindən sisteməlik işlənilib hazırlanan və mütəmadi görülmə tədbirlərin həyata keçirilməsi qaydaları;
 - 1.3.2. risk profili – toplanmış, təhlil və təsnif edilmiş məlumatlar əsasında müəyyən olunmuş risklərin və risk göstəricilərinin toplusunun təsviri.

2. Gömrük orqanları sistemində risklərin idarə edilməsi sisteminin tətbiqi qaydaları

- 2.1. Gömrük orqanları sistemində risklərin idarə edilməsi sisteminin tətbiqi aşağıda göstərilmiş mərhələlər üzrə müəyyən olunur:
 - 2.1.1. əvvəlcədən məlumatların alınması mərhələsi;

- 2.1.2. gömrük sərhəd buraxılış məntəqəsi mərhələsi;
- 2.1.3. çatdırılma mərhələsi;
- 2.1.4. gömrük rəsmiləşdirilməsini həyata keçirən və ya təyinat gömrük orqanı mərhələsi;
- 2.1.5. malların buraxılışından sonrakı mərhələ.
- 2.2. Bu Qaydaların 2.1-ci bəndində göstərilmiş mərhələlərin tətbiqinin ardıcılığı Gömrük Məcəlləsində müəyyən olunmuş prosedurların tələbləri və ya həmin prosedurlar üzrə əməliyyatların aparılmasının xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla risk profili üzrə həyata keçirilir.
- 2.3. Gömrük əməliyyatlarının aparılması və (və ya) bu əməliyyatlara şamil olunan risklərə dair profilin tətbiqi gömrük orqanı əməkdaşının vəzifə səlahiyyətlərinə uyğun olaraq həyata keçirilir.
- 2.4. Əvvəlcədən məlumatların alınması mərhələsi aşağıdakılardan ibarətdir:
Bu mərhələdə RİS-in avtomatlaşdırılmış proqram təminatı məlumat mənbələrindən alınmış məlumatları, o cümlədən qısa ixdal/ixrac bəyannaməsində təqdim olunmuş məlumatları təhlil edir və təhlillər nəticəsində mallara və nəqliyyat vasitələrinə dair risk profili üzrə gömrük nəzarəti formalarını müəyyən edir.
- 2.5. Gömrük sərhəd buraxılış məntəqəsi mərhələsi aşağıdakılardan ibarətdir:
Bu mərhələdə mallar və nəqliyyat vasitələri ölkə ərazisinə daxil olduğdan və gömrük orqanları tərəfindən Vahid avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemində qeydə alındıqdan sonra RİS-in avtomatlaşdırılmış proqram təminatı təhlillər aparır və RİS-in tətbiqi formasına uyğun mallara və nəqliyyat vasitələrinə dair risk profili üzrə gömrük nəzarəti formalarını müəyyən edir.
- 2.5.1. Komitənin Audit və Risk Analizləri İdarəsi, Gömrük Sahəsində Hüquqpozmalara Qarşı Mübarizə Baş İdarəsi, və gömrük rəsmiləşdirilməsi yerlərində isə gömrük orqanı tərəfindən risk profili üzrə RİS-in müəyyən etdiyi gömrük nəzarəti formalarının aparılması təmin edilir.
- 2.6. Çatdırılma mərhələsində mallar və ya nəqliyyat vasitələrinin ölkə ərazisində izlənməsi ilə əlaqədar texniki nəzarət vasitələrindən əldə olunan məlumatlar və ya operativ məlumatlar əsasında Komitənin Audit və Risk Analizləri İdarəsi, Gömrük Sahəsində Hüquqpozmalara Qarşı Mübarizə Baş İdarəsi və ya RİS-in avtomatlaşdırılmış proqram təminatında təhlillər aparılır və risk profili üzrə gömrük nəzarəti formalarının aparılmasını təmin edir.
- 2.7. Gömrük rəsmiləşdirilməsini həyata keçirən və ya təyinat gömrük orqanı mərhələsində:
Bu mərhələdə mallar və nəqliyyat vasitələri üzərində gömrük rəsmiləşdirilməsi həyata keçirilərkən RİS-in müəyyən etdiyi və RİS-in

tətbiqi formasına uyğun olaraq mallara və nəqliyyat vasitələrinə dair risk profili üzrə gömrük nəzarəti formalarını təmin müəyyən edir.

- 2.7.1. Komitənin Audit və Risk Analizləri İdarəsi, Gömrük Sahəsində Hüquqpozmalara Qarşı Mübarizə Baş İdarəsi, və gömrük rəsmiləşdirilməsi yerlərində isə gömrük orqanı tərəfindən risk profili üzrə RİS-in avtomatlaşdırılmış proqram təminatında qeydlər etməklə gömrük nəzarəti formalarının aparılmasını təmin edir.
- 2.8. Malların buraxılışından sonrakı mərhələdə “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun tədbirlər görülür.

3. Gömrük orqanları sistemində risklərin idarəedilməsi sisteminin tətbiqi formaları

- 3.1. Gömrük orqanları sistemində RİS-in tətbiqi aşağıda göstərilən 4 (dörd) dahlizli sistem (formalar) əsasında qurulur:
 - 3.1.1. yaşıl dahliz;
 - 3.1.2. mavi dahliz;
 - 3.1.3. sarı dahliz;
 - 3.1.4. qırmızı dahliz.
- 3.2. Yaşıl dahliz – mallara və ya nəqliyyat vasitələrinə yoxlama, eləcə də şəxsi yoxlama tətbiq edilmədən buraxılışıdır.
- 3.3. Mavi dahliz – malların və ya nəqliyyat vasitələrinin buraxılışından sonra gömrük nəzarəti formaların həyata tətbiqi.
- 3.4. Sarı dahliz – gömrük məqsədləri üçün məlumatların, elektron və ya kağız üzərində yazılı formalarda sənədlərin, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədinin buraxılış məntəqələrindən keçirilən malların baytarlıq, fitosanitar, gigiyenik və digər hüquq müəyyənədicisi sənədlərlə müşayiət olunmasının yoxlanılmasıdır.
- 3.5. Qırmızı dahliz – gömrük məqsədləri üçün lazım olan məlumatların və sənədlərin, eləcə də malların və nəqliyyat vasitələrinin yoxlanılmasıdır (tələb olunduğu hallarda şəxsi yoxlamadır).
- 3.6. Sarı və qırmızı dahlizlər əsasında və bu Qaydaların 2.3-cü bəndi nəzərə alınmaqla tətbiq edilmiş gömrük nəzarəti forması nəticəsində gömrük qanunvericiliyinin tələblərinin yerinə yetirilməməsi aşkar edilmədikdə malların və nəqliyyat vasitələrinin buraxılışı həyata keçirilir.
- 3.7. RİS-in avtomatlaşdırılmış proqram təminatı yaşıl və ya mavi dahlizlə buraxılması nəzərdə tutulmuş mallar və nəqliyyat vasitələrini təsadüfi seçmə yolu ilə qırmızı dahlizə yönəldə bilər.

4. Yekun müddəalar.

- 4.1. RİS-in istifadəsi ilə gömrük qanunvericiliyinin tələblərinin yerinə yetirilməməsi aşkarlandıqda hüquqpozmanı aşkar etmiş gömrük orqanının əməkdaşı bu barədə RİS-in avtomatlaşdırılmış proqram təminatında “Ümumi risklərin idarə edilməsi” Qaydaları ilə müəyyən olunmuş forma üzrə qeydlər aparır.
- 4.2. Gömrük nəzarəti və rəsmiləşdirilməsini həyata keçirən gömrük orqanının əməkdaşları Dövlət Gömrük Komitəsi Kollegiyasının 100/04/002 nömrəli, 14 oktyabr 2014-cü il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Ümumi meyarların və prioritet nəzarət sahələrinin müəyyən edilməsi üzrə Qaydalar”ında müəyyən edilmiş meyarlardan əlavə meyarların yaranması ilə əlaqədar Komitənin Audit və Risk Analizləri İdarəsi və Gömrük Sahəsində Hüquqpozmalara Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə məlumatlar təqdim edirlər.